

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM FILOZOFIJA – DVOPREDMETNI
UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA, ODDELEK ZA FILOZOFIJO

1. Podatki o študijskem programu

Drugostopenjski magistrski študijski program *Filozofija – dvopredmetni* traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 60 kreditnih točk, skupaj z drugim študijskim programom 120 kreditnih točk.

Strokovni naslov, ki ga pridobi diplomant/ka, je magister filozofije in ... oziroma magistrica filozofije in; (mag. fil. in ...).

2. Razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij

Raven SOK: 8

Raven EOK: 7

Raven EOVK: Druga stopnja

3. Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS ter znanstvenoraziskovalno disciplino po klasifikaciji FRASCIATI

Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS-P: 2261 in KLASIUS-SVR: 17003.

Znanstvena disciplina po klasifikaciji FRASCIATI: humanistične vede.

4. Opredelitev temeljnih ciljev programa ter splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc

Temeljni cilji programa:

Študentke in študenti v okviru drugostopenjskega študijskega programa *Filozofija – dvopredmetni* z intenzivnim in poglobljenim študijem ponujenih filozofskih vsebin širijo in nadgrajujejo svoje znanje o filozofski problematiki iz različnih teoretskih ter metodoloških pristopov. S podrobnim razčlenjevanjem izbranih filozofskih problemov in oblikovanjem njihovih rešitev, z refleksijo miselno zahtevnih filozofemov, z branjem, analizo in interpretacijo temeljnih filozofskih besedil in skrbno presojo njihovih kompleksnih argumentov ter s kritično uporabo strokovne literature razvijajo veščine, potrebne za samostojno znanstveno-raziskovalno delo na področju filozofije, pa tudi na ostalih znanstvenih področjih, ter sposobnost oblikovanja odgovorov ali stališč do temeljnih filozofskih vprašanj in problemov.

Cilj študijskega programa je, da po uspešnem zaključku diplomantke in diplomante usposobi za delo na raziskovalnih in izobraževalnih institucijah ali za samostojno publicistično in prevajalsko delo ter za delo v knjižnicah, uredništvih založniških in medijskih hiš ter drugih kulturnih ustanovah, ki se ukvarjajo

s spremljanjem, raziskovanjem in negovanjem svetovne in domače filozofske in splošno humanistične dediščine.

Splošne kompetence, ki jih diplomanti pridobijo s programom:

- samostojna uporaba in primerjalna analiza virov in informacij,
- uporaba sodobnih metod informacijske tehnologije,
- zmožnost razumevanja in razlage temeljnih filozofskih besedil,
- zmožnost samostojnega kritičnega mišljenja in avtonomne presoje ter odprtost za drugačne poglede, stališča, rešitve itn.,
- zmožnost uporabe interdisciplinarnega znanja,
- poznavanje in uporaba metodologije znanstvenega raziskovanja,
- diplomanti logično in abstraktno analizirajo, sintetizirajo in vrednotijo,
- znajo poglobljeno izražati znanja z obeh strokovnih področij v pisni in ustni obliki in jih kritično vrednotiti.

Predmetnospecifične kompetence, ki jih diplomanti pridobijo s programom:

- zmožnost samostojnega branja, komentiranja, interpretiranja in kritičnega ovrednotenja temeljnih in drugih filozofskih besedil,
- veščine ovrednotenja epistemološkega dometa besedil in epistemologizacije znanja,
- poznavanje konceptualnega aparata različnih filozofij ter zmožnost primerjalne analize in kritičnega ovrednotenja,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju zgodovine filozofije in pri obravnavi filozofskih problemov,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju sodobnih filozofij ter primerjalne analize in refleksije na tem področju,
- sposobnost presoje evropske in svetovne intelektualne dediščine,
- zmožnost uporabe metodologije raziskovanja na področju filozofije,
- pridobitev poklicne etike in etike znanstvenega raziskovanja,
- zmožnost aktivnega soočanja z modnimi trendi in ideološkimi idr. pritiski na področju filozofije in humanistike ter zmožnost kritičnega ovrednotenja in argumentacije,
- sposobnost oblikovanja kompetentnega odnosa do naravnega in kulturnega okolja,
- sposobnost oblikovanja izvirnega strokovnega in znanstvenega prispevka na področju filozofije kot znanstvene discipline,
- zmožnost oblikovanja razsvetljenega in kozmopolitskega pogleda na svet.

5. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Predvideno število razpisanih mest je 15 za redne in 0 za izredne študente.

Vpisni pogoji:

V drugostopenjski magistrski študijski program *Filozofija - dvopredmetni* se lahko vpiše, kdor je končal:

- a. študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z istega strokovnega področja (filozofija) ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini;
- b. študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z drugih strokovnih področij ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, bistvene za nadaljevanje študija. Te obveznosti določi oddelek, ki izvaja program in obsegajo od 10 do največ 60 kreditnih točk.

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz prve alineje izbrani glede na:

- povprečna ocena na prvostopenjskem oz. dodiplomskem študiju	50% točk
- ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge	50% točk

kandidati iz druge alineje pa glede na :

- povprečna ocena na dodiplomskem študiju	30% točk
- ocena diplome	30% točk
- ocena diferencialnih izpitov	40% točk

6. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Visokošolski zavod kandidatom priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom, in sicer kot opravljeno študijsko obveznost, ovrednoteno po ECTS.

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom.

Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem. Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),
- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot progama, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta in Pravil FF.

7. Pogoji za napredovanje po programu

Pogoji za napredovanje po študijskem programu so usklajeni s Statutom Univerze v Ljubljani.

7.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v višji letnik študijskega programa mora študent opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov ECTS, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 ECTS) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 ECTS). O tem

vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

7.2 Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoji za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 ECTS (25% skupnega števila ECTS za posamezni letnik).

8. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 ECTS. Ker gre za dvopredmetni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 ECTS, skupaj torej 120 ECTS.

9. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/ka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu z Merili za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

10. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja posameznih predmetov in modulov so določeni za vsak predmet oz. modul v učnih načrtih. Obsegajo ustne in pisne izpite, kolokvije, teste, seminarske naloge, ustne predstavitve ipd. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) in 5 (negativno). Pri ocenjevanju se upošteva Statut UL in izpitni režim FF.

Ocenjevalna lestvica:

10	-	izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
9	-	zelo dobro znanje z manjšimi napakami
8	-	dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
7	-	dobro znanje z več pomanjkljivostmi
6	-	znanje ustreza le minimalnim kriterijem
5	-	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

11. Predmetnik

1. letnik

1. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Izbirni predmeti – sklop I	različni	60	60	30	-	-	210	360	12
2.	Splošni izbirni predmet	različni	15	15	-	-	-	60	90	3
SKUPAJ			75	75	30	-	-	270	450	15
DELEŽ			16,7%	16,7%	6,6%	-	-	60%	100%	

2. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Izbirni predmeti – sklop II	različni	90	60	60	-	-	240	450	15
SKUPAJ			90	60	60	-	-	240	450	15
DELEŽ			20%	13,3%	13,3%	-	-	53,4%	100%	

2. letnik

3. semester / * Študent(ka) izbere med še neizbranimi predmeti iz 1. semestra 1. letnika (sklop I)										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Izbirni predmeti – sklop I *	različni	60	60	-	-	-	180	300	10
2.	Magistrsko delo - priprava magistrske teme		-	-	-	-	-	90	90	3
SKUPAJ			60	60	-	-	-	270	390	13
DELEŽ			15,4%	15,4%	-	-	-	69,2%	100%	

4. semester / * Študent(ka) izbere med še neizbranimi predmeti iz 2. semestra 1. letnika (sklop II)										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Izbirni predmeti – sklop II *	različni	30	30	-	-	-	90	150	5
2.	Magistrsko delo		-	-	-	-	-	360	360	12
SKUPAJ			30	30	-	-	-	450	510	17
DELEŽ			5,9%	5,9%	-	-	-	88,2%	100 %	

Izbirni predmeti – sklop I										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sa m. del o štu den ta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Se m.	Vaj e	Klinič ne vaje	Druge obl. š.			
1.	Filozofija kognitivne znanosti	red. prof. dr. Olga Markič	30	30	-	-	-	90	150	5
2.	Filozofija prostora in časa	red. prof. dr. Olga Markič	30	30	-	-	-	90	150	5
3.	Filozofija umetnosti in kulture	doc. dr. Valentina Hribar Sorčan	30	30	-	-	-	90	150	5
4.	Interpretacije grške filozofije	red. prof. dr. Franci Zore	30	30	30	-	-	90	180	6
5.	Izbrana poglavja iz azijskih filozofij	doc. dr. Nina Petek	30	30	-	-	-	90	150	5
6.	Izbrana poglavja iz novoveške filozofije	red. prof. dr. Miran Božovič	30	30	-	-	-	90	150	5
7.	Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize	red. prof. dr. Eva Dolar Bahovec	30	30	30	-	-	90	180	6
8.	Kritična teorija družbe	red. prof. dr. Zdravko Kobe	15	15	-	-	-	60	90	3
9.	Praktična etika	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	15	30	-	-	60	120	4
10.	Sodobna metafizika	izr. prof. dr. Vojko Strahovnik	30	30	-	-	-	90	150	5
11.	Wittgenstein in sodobna filozofija	doc. dr. Borut Cerkovnik	30	30	-	-	-	90	150	5

Izbirni predmeti – sklop II										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Se m.	Vaj e	Klinič ne vaje	Druge obl. š.			
1.	Čustva in spoznanje	red. prof. dr. Olga Markič	15	15	-	-	-	60	90	3
2.	Fenomenologija in filozofija religije	red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje	30	30	30	-	-	90	180	6
3.	Fenomenološka in kulturna hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	30	30	-	-	-	90	150	5
4.	Filozofski problemi sodobne logike	doc. Maja Malec, Ph.D. (ZDA)	15	15	-	-	-	60	90	3
5.	Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije	red. prof. dr. Zdravko Kobe	30	30	-	-	-	90	150	5
6.	Izbrane teme sodobnih filozofij	red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje	30	-	-	-	-	60	90	3
7.	Sodobna moralna filozofija	red. prof. dr. Matjaž Potrč	30	30	-	-	-	90	150	5
8.	Sodobna politična filozofija	izr. prof. dr. Igor Pribac	45	15	30	-	-	90	180	6
9.	Sodobni problemi etike	red. prof. dr. Borut Ošljaj	30	30	-	-	-	90	150	5
10.	Filozofija in psihoanaliza	red. prof. dr. Mladen Dolar	15	15	-	-	-	60	90	3
11.	Znanost, tehnologija in človeško izkustvo	doc. dr. Sebastjan Vörös	30	30	-	-	-	90	150	5

12. Predstavitev posameznih predmetov

Filozofija kognitivne znanosti (5 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Olga Markič

Slušatelji spoznajo interdisciplinarno področje kognitivnih znanosti, ki kot osrednje discipline vključuje psihologijo, računalništvo (umetna inteligenca), nevroznanost, lingvistiko in filozofijo. Seznanijo se z različnimi metodami in pristopi raziskovanja kognitivnih procesov in analizirajo temeljne teoretske pojme. Spoznajo različne pristope v kognitivni znanosti: klasičen simbolni pristop, konekcionizem in modeliranje z nevronskimi mrežami, utelešena kognicija in raziskovanje umetnega življenja in robotov.

Obravnavana so še vprašanja odnosa med znanstvenimi disciplinami in teorijami (npr. vprašanje avtonomije in redukcije) ter epistemološka vprašanja, odnos med prvoosebni in tretjeosebni spoznavanjem in pristopom k raziskovanju. Pri seminarskem delu je poudarek na raziskovanju posameznih področij (kognitivnih teorij jezikoslovja, umetne inteligence, nevrofilozofije (npr. svobodna volja) in nevroetike, filozofskih in etičnih implikacij sodobnih kognitivnih tehnologij).

Filozofija prostora in časa (5 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Olga Markič.

Predmet razvija sistematično in poglobljeno refleksijo o prostoru/času, njuno analitično in fenomenološko obravnavo ter povezavo tako z metafiziko in kozmologijo na eni strani kakor tudi z vsakdanjim izkustvom prostora/časa na drugi.

S študijem filozofije prostora/časa se poglobi znanje filozofije narave in nekaterih sorodnih disciplin iz dodiplomskega študija, obenem pa je to priprava za bolj specializirane raziskave prostora/časa na ravni doktorskega študija. Predmet je izrazito *interdisciplinaren*, namenjen je tudi širšemu krogu študentov, tako humanistike kot naravoslovja. Predavanja obsegajo naslednje tematske sklope: 1. *Prostor in čas v antični filozofiji* (predsokratiki: *apeiron* in *sfairos*, Platonov *Timaj* in Aristotelova *Fizika*, Plotin in Avguštin o času in večnosti, Ciklični, linearni in mistični čas) 2. *Prostor in čas v renesančni in novoveški filozofiji* (Nikolaj Kuzanski: »središče je povsod, oboda ni nikjer«, neskončni univerzum Giordana Bruna, absolutni vs. relacijski prostor/čas: Newton in Leibniz, Kantov *a priori* prostora in časa). 3. *Prostor-čas v sodobni filozofiji in znanosti* (prostor-čas v Einsteinovi relativnostni teoriji in v kvantni mehaniki, možnost »sklenjenih časovnih zank« in logični paradoksi, anizotropija časa in vzročnos). 4. *Fenomenološki prostor/čas* (Husserl, Heidegger, Merleau-Ponty, Bachelard idr., čas, končnost in večnost, fizika in metafizika). 5. *Virtualni prostori v realnem času* (filozofska analiza virtualne (digitalne) realnosti kot našega "vzporednega", "senčnega" sveta). Seminar je namenjen predvsem filozofskemu razumevanju prostora in časa v sodobni kozmologiji: neskončnost nasproti končnosti, neevklidske geometrije, različne topologije, hiperprostori in "(mem)brane", prostor-čas in multiverzum(i), "antropično kozmološko načelo", evolucija in/ali teleologija, vloga zavesti in duha v kozmosu.

Filozofija umetnosti in kulture (5 KT)

Nosilka: doc. dr. Valentina Hribar Sorčan

Študent/ka naj bi s pomočjo tega predmeta bolj poglobljeno analiziral-a različne dimenzije kulture in umetnosti, tudi interdisciplinarno, v navezavi na sodobno znanost in tehnologijo ter industrijo (design), kot tudi bolje razumeti prežetost vsakdanjega življenja z estetiko (estetizacija). Poudarek bo na razumevanju sodobnejših teorij kulture in umetnosti 20. in 21. st. Pristop bo zajel različne filozofske usmeritve, od fenomenološke do analitične in sodobnih kognitivnih (nevroloških pristopov) ved pri razumevanju umetniške in kulturne ustvarjalnosti; predmet bo izhajal tudi iz sodobne filozofske antropologije (umetnosti) in kulturoloških vsebin.

Interpretacije grške filozofije (6 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Franci Zore.

Predmet posreduje možnosti interpretacije posameznih izbranih besedil iz grške filozofije in poznavanje temeljnih interpretacij skozi zgodovino filozofije s posebnim poudarkom na sodobnih interpretacijah. Študent je sposoben razumevanja besedil iz grške filozofije znotraj njenega hermenevitičnega konteksta ter razvoja njihovih interpretacij skozi zgodovino. Pozna filozofske probleme in je sposoben razvijati in uporabljati discipline, ki izhajajo iz grške filozofije.

Izbrana poglavja iz azijskih filozofij (5 KT)

Nosilka: doc. dr. Nina Petek

1. Seznanitev z izbranimi filozofskimi tradicijami in tokovi Indije, Kitajske, Japonske, Tibeta (budizem, daoizem, indijske filozofske šole idr.), ter z razvojem in oblikovanjem določenih filozofskih doktrin, idej, konceptov in medsebojnimi vplivi med posameznimi šolami.
2. Analiza narave človekove eksistencialne situacije, kot je pojmovana v posameznih filozofskih sistemih, in predočitev različnih soterioloških pristopov.
3. Proučitev različnih teorij o r(R)ealnosti, vprašanj razmerja med pojavnostjo in transcendenco, dilem spoznavanja in možnosti spoznanja, seznanitev s filozofijo jezika, antično kozmologijo ter sodobnimi filozofskimi razpravami o kozmosu, prostoru in času.
4. Spoznavanje temeljnih doktrin bogate tradicije estetike v različnih filozofskih šolah Azije ter ključne prepletenosti z metafiziko in njenimi predpostavkami.

5. Vpogled v neločljivo razmerje med duhom/umom in telesom v procesu usvajanja vrhovnega znanja.
6. Proučitev odgovorov in rešitev, ki jih na aktualne dileme, vezane predvsem na vprašanja etike in odgovornosti, ki jih odpira globalizirana svetovna realnost, ponujajo izbrane filozofske tradicije Azije.
7. Analiza različnih plasti dialoga med »Zahodom« in Azijo ter kritičen vpogled v »zahodno« percepcijo azijskih filozofskih tradicij.

Izbrana poglavja iz novoveške filozofije (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Miran Božovič

Predmet Izbrana poglavja iz novoveške filozofije obravnava zgodovino filozofskih idej v sedemnajstem in osemnajstem stoletju, ki so pomembno sooblikovale vso nadaljnjo duhovno in kulturno zgodovino Evrope. Na osnovi intenzivnega branja, podrobne analize in interpretacije vsakokrat na novo izbranih filozofskih besedil enega ali več avtorjev filozofije kontinentalnega racionalizma (Descartes, Spinoza, Leibniz) in njihovih sodobnikov (Malebranche), britanskega empirizma (Locke, Berkeley, Hume), francoskega razsvetljenstva (Bayle, Diderot) in britanskega utilitarizma (Bentham) predmet prinaša poglobljen zgodovinski in problemski presek vodilnih idej osrednjih novoveških filozofemov.

Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize (6 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Eva D. Bahovec.

Vsebina vključuje temeljne koncepte poststrukturalizma in psihoanalize ter širšega konteksta filozofije, literarne teorije, lingvistike, zgodovine umetnosti itn.

Glavne tematski sklopi:

Prvi sklop je namenjen predstavitvi nastanka ter razvoja strukturalizma in poststrukturalizma v kontekstu sodobne filozofije, fenomenologije, eksistencializma, kritične teorije ipd. ter v širšem okviru humanistike.

Drugi tematski sklop je namenjen predstavitvi »strukturalne paradigme« in obrata k jeziku, pomena Ferdinanda de Saussura, Romana Jakobsona, Emila Benvenista idr., vloge Clauda Lévi-Straussa, pomena navezave na psihoanalizo, Lacanove »vrnitve k Freudu«, Lacanovih temeljnih konceptov itn. ter izteka strukturalne paradigme.

Tretji tematski sklop je namenjen predstavitvi glavnih pojmov poststrukturalizma in psihoanalize, konfrontaciji »strukturalne paradigme« s poststrukturalizmom; predstavitvi pomena Jacquesa Derridaja in njegove kritike strukturalizma, Derridajevega branja Lévi-Straussa, Rousseuja, Marxa, Nietzscheja, Freuda, Heideggro itn., vloge Derridajevih sodelavcev in širšega kroga dekonstrukcije ter njihovega pomena za filozofijo, literaturo, umetnost itn.

Četrty tematski sklop je namenjen natančnejši predstavitvi Derridaja, njegovih glavnih pojmov, kritike metafizike, pomena za literarno teorijo, gledališče, umetnost itn.; predstavitvi Michela Foucaulta, njegove »arheologije vednosti«, genealogije, zgodovine seksualnosti, njegovih glavnih pojmov, Foucaultovega odgovora na vprašanje »Kaj je razsvetljenstvo?« itn.; predstavitvi Gillesa Deleuza, njegovih glavnih pojmov, Deleuzove filozofije in odgovora na vprašanje »Kaj je filozofija?« ter »Kaj je razsvetljenstvo?«, navezave na literarno teorijo, gledališče, film itn.

Peti tematski sklop je namenjen predstavitvi širšega področja poststrukturalizma in psihoanalize, dela Luce Irigaray, Julie Kristeve, Hélène Cixous, Catherine Malabou, Judith Butler, Jacqueline Rose, Shoshane Felman, Jane Gallop idr., njihovega pomena za filozofijo, literarno teorijo, feministično teorijo itn.; predstavitvi pomena skupnega dela Gillesa Deleuza in Félixu Guattarija, pomena antipsihiatrije, antifilozofije, anti-ojdipskega gibanja za razvoj humanistike in za družbeno kritiko.

Šesti tematski sklop je namenjen kritičnemu ovrednotenju glavnih predstavnikov in predstavnic poststrukturalizma in psihoanalize, njihovih vplivov na dediščino razsvetljenstva, pomena za sodobne filozofske, literarne in umetniške itn. smeri ter nasploh za humanistiko in družboslovje.

Kritična teorija družbe (3 KT)

Nosilec in izvajalec: red. prof. dr. Zdravko Kobe

Predmet je namenjen seznanjenju s tradicijo družbenokritične misli, še zlasti marksizma 19. in zgodnjega 20. stoletja (Lukacs), kritične teorije družbe (Horkheimer, Adorno) in strukturalističnega

marksizma (Althusser), ter različnimi poskusi njene aktualizacije v 21. stoletju (npr. Postone, Honneth idr.). Predmet skuša obenem ponuditi nastavke za sodobno prakso kritične misli, ki se ne zaustavi pri kulturnih tvorbah, temveč vključuje analize konkretnih ekonomskih razmerij, njihovih predpostavk in poti, po katerih določajo sodobne oblike subjektivacije.

Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da se slušatelji skozi obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, po drugi strani pa se usposobijo za filozofijo kot družbeno prakso, ki dejavno posega v samorazumevanje in spreminjanje družbe. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika tradicionalne in kritične teorije, porečevljenja, fetišizma, ideologije, subjektivacije, kritike politične ekonomije, racionalnosti, kapitalizma, neoliberalizma, postfordizma ipd.

Praktična etika (4 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Igor Pribac. **Izvajalca:** izr. prof. dr. Igor Pribac, asist. dr. Luka Omladič

Predmet preučuje etična vprašanja, povezana z delovanjem na posameznih področjih (bioetika, okoljska etika, etika državljanstva in socialnih institucij, poslovna etika, etika v znanosti in inženirstvu itd.) in razvija kompetence, potrebne za etično argumentiranje v vsakdanjem življenju.

- Praktična etika kot etika, usmerjena na reševanje odprtih vprašanj.
- Metodološka vprašanja praktične etike (dejstva in vrednote, šole etične misli, načini pristopanja k reševanju vprašanj, miselni eksperimenti itd.).
- Strokovna in etična kompetenca.
- Človekove pravice, javnost in praktična etika.
- Kulturni aspekti praktične etike.
- Vprašanje življenja in smrti (splav, evtanazija, »nauk dvojnega učinka«).
- Gensko inženirstvo, evgenika, krepitev človeka in kloniranje.
- Etični status živali in specizem.
- Delničarski in deležniški model poslovne etike.
- Umetna inteligenca, robotika in etika.
- Biocentrična in antropocentrična okoljska etika.
- Pravičnost okoljskih in zdravstvenih politik ter institucij (vpr. medgeneracijske pravičnosti).
- Internetna etika.

Sodobna metafizika (5 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Vojko Strahovnik

Namen predavanj je seznanjati in posredovati predmet, ki spada med najbolj temeljne s področja teoretične filozofije. Brez metafizične podlage in utemeljitve filozofija ni možna, saj je metafizika način razmišljanja, zmožnost presežnega dožemanja oz. transcendiranja, vendar ne kot kriptoteologija. Sledi prikaz za razumevanje zveze in bistvene razlike med ontologijo in metafiziko, metafiziko in teodicejo ter utopistiko. Predmet opozarja na načelo (metodo), s katerim se vzpostavlja tradicionalna (predmetna) metafizika. Precejšen del predavanj se ukvarja z analizo tistih tendenc v zgodovini filozofije, ki jih povzemamo v zbirni pojem »kritika metafizike« in »poskus odprave metafizike«. Predavanja posredujejo sodobne poskuse aktualizacije metafizike, to je »rehabilitacijo metafizike« na bistveno drugačnih osnovah in predpostavkah, kot so tradicionalne. Gre za možnost in ohranjanje metafizike kot pometafizične metafizike v zdajšnji postmetafizični dobi, za znotrajsvetno (tostransko) metafiziko, ki opušča deduktivno logiko platonskega zasvetovja in kot taka ne uteleša nič absolutnega, trdnega in nespremenljivega.

Pometafizična metafizika ni zagledana več v absolutno gotovost smrti in z njo povezano idejo nesmrtnosti, usmerjena je k življenju in človekovemu prihajanju na svet. Ker nova pometafizična metafizika ni več obrnjena k smrti, ampak k rojstvu, je enopomenskost smrti prenesena v mnogopomenskost življenja.

Wittgenstein in sodobna filozofija (5 KT)

Nosilec in izvajalec: doc. dr. Borut Cerkovnik

Predmet obravnava filozofijo Ludwiga Wittgensteina iz njegovih Filozofskih raziskav in iz del, ki so hkrati z njimi ali/in za njimi nastajala vse do njegove smrti (Opazke k osnovam matematike, Opazke o barvah, O gotovosti ...). Obravnava jo, seveda, tudi »v nasprotju in na ozadju« stališč Logično filozofskega traktata.

Obravnavane teme bodo: narava jezika, narava lastnih imen, pomen, razumevanje, odnos med jezikom in mišljenjem, jezikovne igre, opredeljevanje pojmov v okviru družinske podobnosti (paradigmatski primerki), sledenje pravilom, Wittgensteinova filozofija religije, gotovost in tečajni stavki ...

Obravnavana so tudi nekatera Wittgensteinova meta-filozofska vprašanja, ki bodo vpeta med klasično in terapevtsko interpretacijo njegove filozofske metode: narava in cilj filozofije, prednosti in slabosti gramatične metode v primerjavi z drugimi ...

Predmet sooča Wittgensteinova in wittgensteinska stališča s pomembnimi temami sodobnosti: razlikovanje med védenjem, kako, in védenjem, da skupaj z razlago veščin; epistemske in drugih modalnosti; odnos med jezikom in mišljenjem; teorijska obloženost izkustva in zaznave; umetna inteligenca; mišljenje živali ...

Študenti_ke predstavijo seminarje (45 min) o ponujenih temah v okviru predavanj, ali pa si izberejo svojo temo, ki se navezuje na teme, predstavljene tam, ali pa svoj seminar navežejo na že znane primerjave Wittgensteinovega filozofema s filozofemi drugih sodobnih avtorjev (Quine, Ryle, McDowell, Cavell, Heidegger, Merleau-Ponty ...).

Čustva in spoznanje (3 KT)

Nosilka in izvajalka: red. prof. dr. Olga Markič

Pri predmetu so najprej predstavljena čustva skozi zgodovino filozofije (Aristotel, Descartes, Hume), nato pa jih obravnavamo z vidika sodobnih teorij, ki se osredotočajo na kvalitativne vidike (občutki) in na spoznavne (kognitivne) vidike. Slušatelji spoznajo biološke osnove in skozi socializacijo pridobljene in naučene oblike čustev. Posamezna čustva (strah, ljubezen, sreča, zavist,...) se podrobneje opredelijo in analizirajo ob obravnavi umetniških del. Slušatelji na primerih spoznavajo, kakšna je vloga čustev in spoznavanja pri oblikovanju kulturnega življenja in v procesu vrednotenja in odločanja, še posebej pri vprašanjih etike in estetike.

Študentje pridobijo sposobnost razumevanja različnih vlog čustev: kognitivne vloge, motivacijske vloge, ekspresije kvalitativnih vidikov in vloge vrednotenja pri odločanju. Pridobljeno znanje jim pomaga pri razumevanju kulturnih pojavov in pri oblikovanju lastnih stališč.

Fenomenologija in filozofija religije (6 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje.

Predmet posreduje razumevanje osnovnih filozofsko-religioznih kategorij in njihovo smiselno razlikovanje (religiozno občutje, teologija, vera, konfesija, numinozno, sveto, bog, božje).

Študent spozna osnovne zgodovinske premike filozofije religije v evropskem duhovnem prostoru, predvsem glede na temeljno razliko med naravno teologijo, ki je od samega začetka povezana s filozofijo, in teologijo razodetja, ki se osredotoča na fenomenalnost religioznosti zunaj filozofskih postavk, hkrati pa tudi razgrnitev temeljnih razsežnosti svetovnih religij in izpostavitve problema človekove končnosti oziroma smrtnosti.

Fenomenološka in kulturna hermenevtika (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Dean Komel

A) Fenomenološka hermenevtika

Filozofsko razvitje situacije sodobnosti mora najprej upoštevati dosežke fenomenološke in hermenevtične filozofije v prejšnjem stoletju ter jih preveriti tako v razmerju do filozofske tradicije kot do aktualne filozofske situacije. Izhodiščni vidik je moderno izkustvo nihilizma, ki filozofiji nalaga, da išče v smeri druge govornice. Interpretativna prisvojitev temeljnih fenomenoloških in hermenevtičnih tekstov tvori tisto osnovo, na podlagi katere se izriše topologija tematskega polja v

konceptih »intencionalnosti« »svetovnosti«, »jezika«, »tekstualnosti«, »diference«, »eksistence« »zgodovine«, »sodobnosti«, »tehnike«, »umetnosti« Filozofije pri tem ni mogoče predpostavljati kot gotove vednosti, marveč iz odprte napotnosti mišljenja v sledenju fenomeniki govorici.

B) Kulturna hermenevtika

Uvodoma so predstavljeni zgodovinski in sodobni vidik pojmovanja kulture v razmerju do filozofije. Filozofsko pojmovanje kulture je nadalje obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi. K temu se priključuje obravnavo vpliva informacijskih tehnologij na kulturo v njenem družbenem in ustvarjalnem pomenu.

Razumevanje kulture v družbenem kontekstu je danes povezano predvsem s široko problematiko interkulturalnosti, ki terja filozofsko refleksijo pojmovanja identitet in različnosti. K temu se pridružujejo tudi elementi pop kulture, ki predstavlja prevladujoči način kulturnega posredovanja danes.

Naposled je obravnavan še smisel še smisel ustvarjalnosti, ki se izmika kulturni inštituciji in kaže na njene meje.

Filozofski problemi sodobne logike (3 KT)

Nosilka: doc. Maja Malec, Ph.D. (ZDA)

Predmet se ukvarja s filozofskimi problemi sodobne logike, s čimer so mišljena tako filozofska vprašanja same sodobne logike kot tudi obravnavo filozofskih problemov z uporabo metod sodobne logike.

Primer prvega je vprašanje, ali lahko govorimo o eni sami, univerzalni logiki ali pa o množstvu logik, katero je pravilno razumevanje kvantifikatorjev v predikatni logiki ipd. Primer drugega pa so, denimo, semantični paradoksi in problem samonanašanja, vloga pogojnikov in protidejstvenikov v epistemologiji in metafiziki, problematika identitete, resnice v fikciji itd.

Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Zdravko Kobe

Predmet je namenjen poglobljeni obravnavi posameznih poglavij iz nemške klasične filozofije, njenega neposrednega historičnega okolja in odmevov, ki avtorje med Kantom in Heglom navezujejo na aktualno filozofsko diskusijo. Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da bi se slušatelji skozi podrobno obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, z načinom opredeljevanja filozofskih problemov in njihovega reševanja, in da bi se po drugi strani z lastnimi pripravami usposabljali za dejavno poseganje v filozofsko debato. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika subjektivnosti, negativnosti, pripoznanja, intersubjektivnosti, transcendentalne metode, utemeljitve vednosti, dialektične metode in uma, teorija svobode, moralnosti in npravnosti, zgodovine, družbe in države ipd. Posebno mesto zavzemajo Heglova soočenja s Kantom, Jacobijem, Fichtejem in Schellingom po eni ter neposredni učinki na socialno filozofijo, ki sega vse do sodobne filozofije, na drugi strani.

Sodobni problemi etike (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Borut Ošlaj

Predmet *Sodobni problemi etike* posreduje sistematični in kritični vpogled v tiste koncepte sodobne etike ter njihove zgodovinske, filozofske ter splošno svetovnonazorske predpostavke, ki pomenijo transformacijo in pomensko kot tudi problemsko razširitev njenih tradicionalnih tem. Izhodišče predavanj predstavlja celostni premislek kriznega statusa etike in morale v 20. in v začetku 21. stoletja na osnovi upoštevanja njegovih ontoloških, antropoloških, družbenih in etičnih predpostavk. Kratkemu prikazu temeljnih etičnih usmeritev in metodoloških konceptov v 20. stoletju bo sledila predstavitev in kritična nadgradnja etičnih teorij narave, življenja oz. bivajočega, ki celotno tradicijo etike postavljajo pred nove izzive, predvsem pa na nove ontološke in antropološke temelje. Če slednje dosledno mislimo do konca, potem se etika življenja oz. bio-etika izteka v univerzalno etično teorijo, ki v enotnem problemskem in metodološkem polju povezuje doslej ločene etične koncepte človeka in njegovih

medosebnih oz. družbenih odnosov na eni ter življenja oz. celote bivajočega na drugi strani. Prav to pa je skupno oz. osrednje strukturno-problemsko ozadje opisanega predmeta.

Izbrane teme sodobnih filozofij (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje

Slušatelji spoznajo vsebine iz širokega nabora disciplinarnih in tematskih področij sodobne filozofije (fenomenologija, analitična filozofija, strukturalizem, poststrukturalizem, psihoanaliza, hermenevtika, zgodovina filozofije, azijske filozofije, ontologija, epistemologija, etika, estetika, antropologija, politična in socialna filozofija, filozofija znanosti ...).

Sodobna moralna filozofija (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Matjaž Potrč

Predmet bo študenta seznanil s temeljnimi razpravami v sodobni moralni filozofiji (teorije in ključni avtorji). Študent bo po opravljenem predmetu podrobno poznal predstavljene pojme sodobne moralne filozofije ter njihov filozofsko-zgodovinski razvoj. Preko obravnave izbranih problemov etike se bo spoznal s poglavitnimi sodobnimi avtorji ter znal povezovati moralno-teoretske vidike njihovih razprav. Poznal bo ontološke, spoznavne in semantične razsežnosti etičnih vprašanj, ki spremljajo etiko, ter jih znal povezovati med seboj.

Sodobna politična filozofija (6 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Igor Pribac.

Študenti spoznajo poglavitne teze in odprta vprašanja sodobne politične filozofije. Politična filozofija izpostavlja in premišlja temeljna načela, ki upravičujejo posamezne oblike političnih institucij in njihovih ravnanj. Njihova analiza študentu omogoči vzpostavitev kritičnega odnosa do političnih stališč. Kompleksna politična slika sodobnega sveta se odraža v mnoštvu modernih političnih teorij in refleksij, ki jih v učnem procesu študentom razgrnemo v sistematični celovitosti, kar jim omogoča kompetentno samostojno presojo političnih stališč in fenomenov. Predmet ponuja, med drugim, problemski uvod v sodobno politično filozofijo: odnos med moralno in politiko; enakost, svoboda in pravičnost kot politične vrline; politična filozofija kot praktična filozofija; Humova kritika naturalizma; opredelitev najpomembnejših sodobnih šol normativne politične filozofije: utilitarizem, komunitarizem, libertalni egalitarizem, libertarizem, teorija državljanstva, multikulturalizem, feminizem, marksizem; in ostale teme.

Filozofija in psihoanaliza (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Mladen Dolar

Teoretska psihoanaliza je postala ena od svetovno uveljavljenih smeri v sodobni filozofiji, kulturni teoriji itd. Namen predmeta je, da se študentje temeljito seznani z njenimi temeljnimi pojmi; dalje z njeno historično in socialno umestitvijo ter zgodovinskim razvojem od Freuda preko Lacana do današnjih dni; s filozofsko podlago temeljnih pojmov, njihovimi implikacijami tako za zgodovino filozofije kot za sodobne filozofske tokove; dalje s klinično platjo psihoanalize kot toriščem njene prakse; dalje s posegi psihoanalize na številna druga področja, predvsem umetnosti, kulture in interakcij z znanostjo; naposled s psihoanalizo kot socialno in politično teorijo s pomembnimi političnimi posledicami.

Znanost, tehnologija in človeško izkustvo (5 KT)

Nosilec: doc. dr. Sebastjan Vörös

Predmet se ukvarja z epistemološkimi, etičnimi, eksistencialnimi in družbenimi vidiki odnosa med znanostjo in tehnologijo na eni ter družbo in življenjskim svetom na drugi strani. Na konkretnih primerih iz biologije, nevroznanosti in psihiatrije bodo prikazane priložnosti in nevarnosti, ki jih prinaša vse bolj tesna prepletenost družbe z znanostjo in različnimi tehnologijami za naše dožemanje samih sebi, sočloveka in sveta.

Predmet seznanja študentke in študente s/z:

- vlogo znanosti in tehnologije v sodobni družbi ter spoznavnimi, etičnimi in eksistencialnimi vprašanji, ki jih odpira »poznanstvenje« družbe;
- dvema obrazoma znanosti – kognitivnim (znanost kot spoznavna dejavnost) in socialno-historičnim (znanost kot družbena dejavnost) – ter njunim medsebojnim odnosom;
- odnosom med »znanstveno« (naturalistično) in »izkustveno« (fenomenološko) podobo človeka in sveta;
- vprašanji o odnosu med znanostjo in tehnologijo na eni ter (etičnimi in družbenimi) vrednotami na drugi strani: ali in kako vrednote vplivajo na znanost/tehnologijo ter ali in kako znanost/tehnologija vpliva na vrednote;
- idealom o vrednotno nevtralni znanosti in vprašanjem, ali je tak ideal smiseln, možen in zaželen;
- naravo znanstvenega (spo)znanja in njenim odnosom do drugih oblik (spo)znanja;
- naravo »objektivnosti« in »dejstvenosti«: kaj ta pojma pomenita, kako sta konstituirana, kako to vpliva na naše razumevanje znanosti;
- konkretnimi primeri iz biologije, nevroznanosti in psihiatrije, s katerimi bomo skušali ponazoriti etična in eksistencialna vprašanja o odnosu med znanostjo in družbo;
- vpliv sodobnih tehnologij (genski inženiring, nevrotehnologije itd.) na družbo in življenjski svet.